

Carreteres fosforescents

JULIÀ GUILLAMON

Vaig estar content del premi Llibres Anagrama per Pol Guasch (Tarragona, 1997). Vivim en un món amb premis i, posats a triar, m'estimo més els premis que descobreixen, indiquen, subratllen, que no pas els que són un vestit fet a mida per a un *win-win* d'autors i editors. *Napalm al cor* no decep gens aquesta bona expectativa. Guasch forma part d'unanovaforadad'autors (amb Alícia Kopf i Irene Solà), que tenen un peu a la literatura teòrica i l'altre a l'art contemporani, amb dimensió internacional. Ha participat en el programa d'Estudis Independents del Macba i actualment investiga teoria i literatura contemporànies al King's College de Londres. Fins ara havia publicat dos llibres de poemes.

El napalm és un combustible molt inflamable que s'ha fet servir coma explosiu i que normalment s'associa amb la guerra del Vietnam: *Whisky amb napalm* es titulava un llibre de Víctor Mora. Col·locat a la coberta de la novel·la de Pol Guasch introdueix una història aravatada i turbulenta, una prosa incendiària i un sentiment de ser fora de temps.

Napalm al cor combina un seguit d'escenaris distòpics: un accident en una fàbrica, l'equivalent d'una central nuclear, unes famílies que queden atrapades a la zona morta, un règim militaritzat, amb uns caps pelats que porten les pensions a la gent reclosa. Està descrit d'una manera precisa però ambigua: la fàbrica, per exemple, té una entrada secreta, al mig del bosc, per on entren unes corrues infrahumanes. És una central nuclear i un forn crematori: concentra una doble devastació natural i humana, física i moral. Auschwitz, Sarajevo i Txernòbil. Tot i que *Napalm al cor* és una novel·la molt seriosa, com correspon a uns vint anys responsables, hi ha un moment en el qual Pol Guasch descriu els peixos del riu amb tres ulls, i tens la sensació que aquest paisatge devastat podria ser també el paisatge dels Simpson: les emanacions de la fàbrica, la proximitat impossible entre la gran ciutat i el bosc salvatge, les muntanyes rocalloses.

Crida l'atenció el nom del riu: la Tet (el riu que neix a Carlit i passa per Perpinyà), que, ens trasllada al món distòpic de Joan-Lluís Lluís a *El dia de l'os*. La idea de l'extinció cultural hi és: els caps rapats de l'exèrcit parlen una altra llengua dominadora, diferent de la del narrador i dels supervivents de la zona zero.

Cada lector projectarà en aquesta ficció imatges i lectures: diria que forma part del pla de l'autor. En la tradició catalana, Guasch connecta amb la Rodoreda més terrible i amb Miquel de Palol, que a *Ígur Neblí* va descriure una ciutat envoltada de pereres espinoses: una idea que va treure d'un còmic d'underground. A la novel·la de Pol Guasch, hi ha uns arbres fruiters amb punxes, com les concertines de la tanca de Melilla. Els temporers, que són esclaus, recullen les fruites glaçades, barrejades amb sang. Una altra imatge d'alt voltatge és la de la piscifactoria, amb els peixos endreçats per calibres, que mengen carn.

'Napalm al cor' parla d'una doble devastació natural i humana, física i moral: Auschwitz, Sarajevo i Txernòbil

La manera com descriu la devastació del món vegetal i animal, i la presència expectant de guineus i llops que han baixen a la plana, és un dels encerts del llibre. La imatge dels cadàvers de l'avi i la mare engrunats, l'un repartit pel camp com un Osiris de drama rural, l'altra dins del cotxe abonyegat, com un *Mentre agonitzo* ciberpunk, impressiona.

Aquesta devastació exterior es correspon amb un buit interior. *Napalm al cor* és un llibre sobre el dol familiar, sobre la passió i sobre l'amor entre homes. Sobre la necessitat d'estimar, que duu el protagonista a explorar vertiginosament el fons d'ell mateix. |

Pol Guasch

Napalm al cor

ANAGRAMA. 230 PÀGINES. 18,90 EUROS